LAMMERT DE BRUIN

JFK DE GEHEIME ARCHIEVEN

EEN POLITIEK TRUECRIMEDETECTIVEVERHAAL MET NIEUWE INZICHTEN IN EEN VAN DE GROOTSTE MOORDMYSTERIES ALLER TIJDEN

LUITINGH-SIJTHOFF

Deze uitgave is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Noch de auteur, noch de uitgever stelt zich echter aansprakelijk voor eventuele schade als gevolg van eventuele onjuistheden en/of onvolledigheden in dit boek.

© 2025 Lammert de Bruin
Uitgave van uitgeverij Luitingh-Sijthoff bv, Amsterdam
Alle rechten voorbehouden. Tekst- en datamining zijn niet toegestaan.
Omslagontwerp Pankra
Foto omslag Walt Cisco, Dallas Morning News
Opmaak binnenwerk Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 210 5165 9
ISBN 978 90 210 5166 6 (e-book)
ISBN 978 90 210 5231 1 (luisterboek)
NUR 402

www.lsuitgeverij.nl
www.boekenwereld.com

Uitgeverij Luitingh-Sijthoff vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van dit boek is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat dit niet tot bosvernietiging heeft geleid.

INHOUD

Inleiding		7
1	De aanslag	13
2	Willem Oltmans	20
3	Het begin van Oltmans' onderzoek	36
4	Het verleden van Lee Harvey Oswald	44
5	The Warren Commission	53
6	George de Mohrenschildt	71
7	De rol van de CIA	96
8	Vriend van Lee tegen wil en dank	111
9	Plaats delict Dallas	140
10	Oswalds weduwe	172
11	Oswalds hospita	185
12	De Mohrenschildts dood	211
13	De nieuwe files	253
Bronnen		268

INLEIDING

Wie vermoordde president John F. Kennedy op 22 november 1963? Lee Harvey Oswald, is het antwoord in onze geschiedenisboeken. Maar dat is lang niet het hele verhaal. Ten eerste omdat Oswald zichzelf nooit heeft kunnen verdedigen in een rechtszaak, aangezien hij twee dagen na de moordaanslag zelf werd vermoord. Een duidelijk motief voor zijn vermoedelijke daad bleef daardoor altijd uit. Ten tweede omdat het officiële onderzoek naar de moord, door de Warren Commission, zeer onzorgvuldig is uitgevoerd en daardoor talloze aantoonbare fouten bevat. Zo werd er essentiële informatie door instanties als de CIA en FBI doelbewust achtergehouden voor de commissieleden. Ten derde omdat het enig andere officiële overheidsonderzoek, dat door de House Select Committee on Assassinations (HSCA) van het Huis van Afgevaardigden in 1979 werd afgerond, concludeerde dat Oswald niet de enige schutter heeft kunnen zijn en dat er sprake moet zijn geweest van een complot.

Diezelfde conclusie trok een jury in New Orleans tien jaar eerder, in de enige rechtszaak waarbij iemand werd vervolgd voor betrokkenheid bij de moord op de president. De jury sprak verdachte Clay Shaw weliswaar wegens gebrek aan bewijs vrij voor zijn vermeende rol, maar was er door de betogen van openbaar aanklager Jim Garrison toch van overtuigd geraakt dat er sprake was geweest van een samenzwering. En dan zijn

er nog de vele mysterieuze doden en verdwijningen van getuigen of mogelijk betrokkenen bij de moord op Kennedy. In zijn beroemde boek *Crossfire* (1989) drukte onderzoeksjournalist Jim Marrs een lijst af van maar liefst 103 namen van mensen die tussen 1963 en 1976 onder mysterieuze wijze zijn omgekomen of verdwenen.

Hoe kan het dat meer dan zestig jaar na dato de grootste politieke moord uit onze moderne geschiedenis nog steeds zo'n groot mysterie is? Welke belangen speelden er om informatie achter te houden? En was de moord op Kennedy een professioneel complot of toch een amateuristische eenmansactie?

Het zijn vragen waar vele (vaak amateur-)onderzoekers zich al decennialang mee bezighouden. Ik heb niet de illusie in dit boek de moord op te lossen. Maar gedurende het onderzoek kreeg ik bij elke stap wel het gevoel telkens een stukje dichter bij de waarheid te komen.

Voor de podcast *JFK – The Missing Link* (die ik samen met Babs Assink voor AVROTROS maakte) en voor dit boek heb ik enorm veel eigen speurwerk gedaan. In dit boek neem ik jullie mee in dit uiterst avontuurlijke onderzoek. Een onderzoek dat begint bij het ongelooflijke verhaal van de Nederlandse journalist Willem Oltmans. Na een toevallige ontmoeting met de moeder van Lee Harvey Oswald leert hij een vriend van Oswald kennen die hem vlak voor zijn plotselinge dood bekent Oswald instructies te hebben gegeven voor de moord op Kennedy. Wij volgen het spoor van Oltmans' onderzoek en zetten het voort in Nederland en de VS. Het brengt ons naar New York en Dallas en naar andere plekken in Amerika waar we onder anderen spreken met de laatste nog in leven zijnde mensen die Lee Harvey Oswald van dichtbij hebben gekend. We ontmoeten vooraanstaande onderzoekers en onderzoeksjournalisten en

een voormalig hoofd van de CIA geeft ons een zeer uitzonderlijk interview. Midden in ons onderzoek gebeurt er bovendien iets waar veel journalisten alleen maar van kunnen dromen. Op de Amerikaanse veilingsite eBay stuit ik op een uitgebreid archief van dertig dozen vol documenten over de moord op Kennedy en Watergate. Het staat opgeslagen in een berging in Washington. En het bevat, naast tientallen boeken en honderden krantenknipsels, ook cassettebandjes, videobanden, een onuitgebracht manuscript, briefwisselingen en rechtbankverslagen. Er zitten zelfs stukken tussen die afkomstig lijken te zijn uit het archief van Jim Garrison, de openbaar aanklager uit New Orleans die eind jaren zestig de moord op Kennedy opnieuw onderzoekt. Het is bekend dat een deel van zijn archief als verloren wordt beschouwd. Zijn dit dan die missende stukken? Als bovendien blijkt dat er een deel van het persoonlijk archief van Gordon Novel in dit geheimzinnige archief zit, ben ik om. Gordon Novel was een privédetective die in het onderzoeksteam van Jim Garrison zat, maar vervolgens door Garrison (in een beroemd geworden *Playboy*-interview in oktober 1967) ervan werd beschuldigd een mol te zijn van de CIA en diefstal te hebben gepleegd. Voor 499 dollar zijn we bij het sluiten van de veiling de hoogste bieder. Een koopje, maar dat is buiten de verscheping van het archief naar Nederland gerekend. Dat heeft nog heel wat voeten in de aarde, maar enkele maanden en vele euro's later arriveert het in Nederland, waar we de dozen, met twee studentes Journalistiek uit Zwolle, ordenen en rubriceren. Het archief blijkt het levenswerk te zijn van een privédetective, tevens advocaat, die vijftig jaar lang onderzoek heeft gedaan naar de moord op Kennedy. Het zal jaren kosten om het archief volledig te ontsluiten, maar voor dit onderzoek heeft het ons goed op weg geholpen. In dit boek zullen we enkele keren verwijzen naar stukken die afkomstig zijn uit dit archief.

Maar laten we bij het begin beginnen.

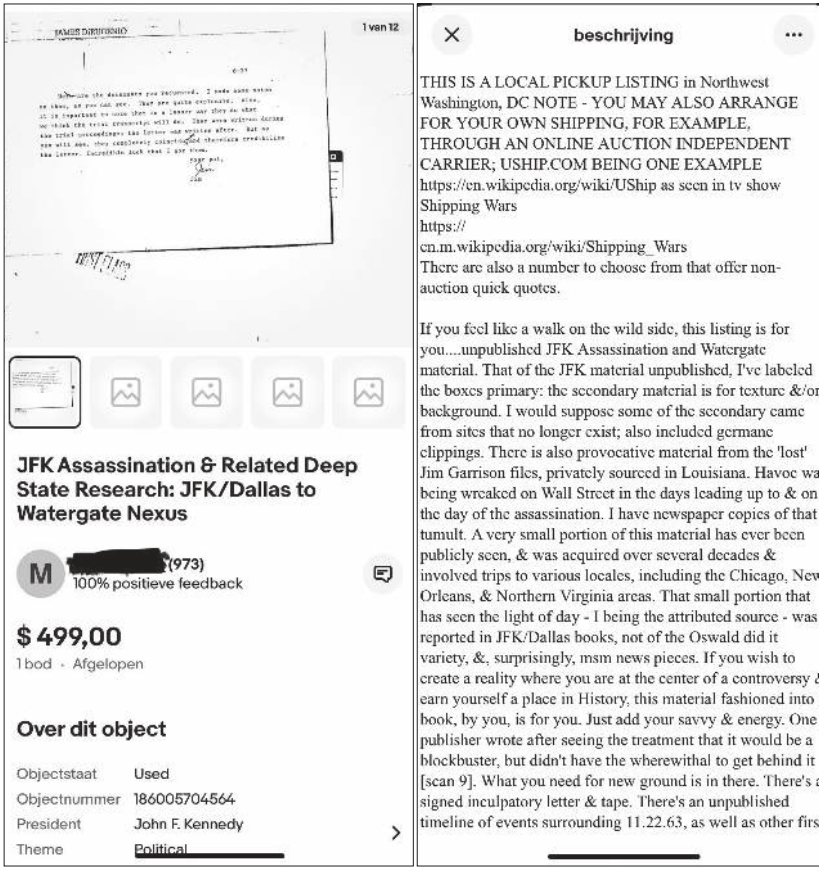

De advertentie waarin het archief in 2023 op eBay werd aangeboden. (© L. de Bruin)

beschrijving

hand explosive revelations by one of the principals, Gordon Novel. It is his book treatment. Politics of Conspiracy. There are zero references to it on the internet. There are extracts from a deposition of an obscure court case stowed away in a warehouse where a JFK player details his off the books relationship with an intelligence director. You will note inside the heretofore hidden connections of the later event called Watergate, & the yet to be named person who was really Deep Throat, not the Bob Woodward & WaPo Mark Felt misdirection. Scans 2, 3, 4 & 5 are what could be called examples of lower hanging fruit research. Scan 2 indicates Ruby was let in in Oswald transfer by Dallas cop, name made known to Warren Comm. staffer. Also, in an earlier time in a police run in Oswald was found to have on him what was discovered to be a telephone number of an employee of a 'well known government agency.' Scan 3. Naval Intelligence teletype revealed Ruby & Oswald together at Carousel Club. Scan 4. FBI lab revealed obtaining fake photo & ID setups pertaining to Oswald, wife Marina and best bud George de Mohrenschildt. But no biggie. Standard issue stuff for spooks & grifters. Scan 5. Document received as a result of a George de Mohrenschildt FOIA, otherwise you wouldn't know who it was about. Here it says de M. had 2 brothers, one a college professor & another who worked under Hitler and was subsequently executed. de M's Warren Commission testimony was a wink-wink as his Hitler-connected brother never existed, with him testifying that he had one lone brother, the professor. Of course the Warren Commission knew better, as in countless other instances. But the best stuff came from outside your garden variety government agency files. Question: How can a half-page email concerning Oliver Stone & Jackie Kennedy turn the investigation on its head, and how do you integrate it into the whole? I have gone further through files and there are more boxes than memory. There found a several page item of bulleted 'revelations' among the files, many worthy of front page headlines...I just wouldn't expect the msm to publish them. Scan 6 is a sketch

beschrijving

Stone & Jackie Kennedy turn the investigation on its head, and how do you integrate it into the whole? I have gone further through files and there are more boxes than memory. There found a several page item of bulleted 'revelations' among the files, many worthy of front page headlines...I just wouldn't expect the msm to publish them. Scan 6 is a sketch right out of the movie Conspiracy Theory, figuratively speaking, where someone with too much time on their hands might conceive how a slice of the assassination matrix was designed. I would suppose the lidded cartons [scan 7] require more space than SUV capacity. Plan accordingly. Scan 8 is a letter, misdated that should read 1995 that comports with the letter body, from then chair of the Senate Intelligence Committee Arlen Specter. Early in his career he made his bones as a staffer on the Warren Commission & innovator of the so-called single-bullet theory, alternatively tagged the 'magic bullet theory'. Scan 12 is a letter from the Civil Service Commission to G. Robert Blakey, Chief Counsel and Staff Director [1977-1979] of the House Select Committee On Assassinations, responding to his request for their files on Oswald bud George de Mohrenschildt, stating it had been previously released to me. That letter says several things. With this purchase feel free to use the accompanying book treatment as a road map. The included Oliver Stone/Jackie-O referenced email peers behind the curtain of our fabricated reality. There are also 3 typed pages of unpublished bombshells, from the research material and the explosive unpublished manuscript, mentioned above, of 'mr. everywhereman' Gordon Novel, now deceased. The files from numbers of government agencies target Gordon Novel as well as George de Mohrenschildt. I filled the cartons halfway as they are heavy as it is, to me anyway. Off street rear loading, quiet area. 2 boxes hard to find JFK and related books as well as rare audio cassettes [Prouty, Stone, Gordon Novel, interview of daughter of mil col.-cop-mafioso-CIA bagman Albert Carone]. Also see SELLER'S OTHER ITEMS. eBay member since 10.1.99.

STOP-ALL

1

DE AANSLAG

Het is vrijdag 22 november 1963. John F. Kennedy, de 35e president van de Verenigde Staten, rijdt in een open limousine door de straten van Dallas. Hij is in de stad om alvast campagne te voeren voor de presidentsverkiezingen die een jaar later worden gehouden. Dat klinkt misschien erg voortvarend, maar in de VS werden ook toen al verkiezingscampagnes gerust een jaar voorafgaand aan de daadwerkelijke verkiezingsdag gepland. Net als nu waren de *swing states* hierbij het belangrijkst, de staten waarvan niet duidelijk is of de democraten of de republikeinen er zullen winnen. Kennedy was in november 1963 met name bezorgd over Florida en Texas, en drong erop aan beide staten snel te bezoeken om zo een charmeoffensief in te zetten. Vooral Texas was hierbij belangrijk omdat hier een interne strijd gaande was tussen lokale democraten die hem een overwinning zou kunnen kosten. Hij wilde met zijn bezoek eenheid creëren binnen zijn eigen partij en populariteit winnen bij nog twijfelende kiezers. Om dit zo effectief mogelijk te doen, werd First Lady Jacqueline Kennedy, die normaliter thuis bleef bij dit soort gelegenheden, overgehaald om mee te gaan. Na een bezoek aan Fort Worth werden beiden als een koninklijk paar in een open limousine door de straten van Dallas gereden. Het had die ochtend geregend, het was niet overdreven warm en het harde gepantserde dak van de presidentiële Lincoln Conti-

nental uit 1961 had er prima op kunnen blijven zitten, maar de president had bevolen het naar beneden te halen, zodat iedereen hem en zijn vrouw goed kon zien. Om halfeen 's middags, als de presidentiële karavaan op Houston Street net een scherpe bocht heeft gemaakt en Elm Street is opgedraaid, blijkt dat een fatale beslissing te zijn geweest.

Secret Service Agent Clint Hill stond op de zijkant van een van de rijdende volgauto's de omgeving te scannen. Dallas was uitgelopen om een glimp van de president en zijn vrouw op te vangen. Hill zag niet alleen mensen op de trottoirs maar ook op verhogingen staan, alsmede werklui in raamopeningen die hun lunch opaten terwijl ze de *motorcade* aan zich voorbij zagen trekken. 'En toen ik links van mij aan het scannen was, hoorde ik een knallend geluid achter mijn rechterschouder. Ik herkende het aanvankelijk niet als een geweerschot. Dus ik begon te draaien naar de richting van dat geluid, maar mijn blik ging niet verder dan de achterkant van de presidentiële wagen. Want ik zag de reactie van de president en toen realiseerde ik me dat het een geweerschot was. Hij greep naar zijn keel en hij viel naar links (…). Dus ik sprong van mijn auto en ik rende naar de presidentiële wagen met de bedoeling om achterop de kofferbak te komen om zo een schild te kunnen vormen voor de president en mevrouw Kennedy. Terwijl ik rende, moest ik voorbij een motoragent en de auto waar ik op stond, er was veel lawaai – ze vertelden me later dat er op dat moment een tweede schot was, maar ik heb dat schot nooit gehoord. En toen ik de auto naderde, net toen ik er was, werd er een ander schot afgevuurd, dat hoorde ik wel en voelde ik ook want op dat moment was de president nog verder naar links gevallen en zijn hoofd was naar beneden gericht en dat schot raakte hem in de achterkant van zijn hoofd en de kogel kwam weer uit het rechterstuk van zijn achterhoofd, net schuin achter zijn

oor. Het blies een stuk van zijn schedel, dat nog steeds aan zijn huid vastzat, mee voorover, als een flap. En uit die wond spatten bloed en botsplinters en hersendeeltjes, helemaal over de achterkant van de auto, helemaal over mij, helemaal over mevrouw Kennedy.'

De beelden van Jacqueline Kennedy, die wanhopig op de kofferbak klimt om de weggeschoten delen van het hoofd van haar geliefde te pakken en die Clint Hill de auto op helpt klimmen, staan later als een nationaal trauma gegrift in het geheugen van het Amerikaanse volk. Hun president is dood.

De 24-jarige ex-marinier Lee Harvey Oswald wordt bijna anderhalf uur later om 13.50 uur in een bioscoop in Dallas opgepakt. Een marxist, die ooit overliep naar Rusland maar nu met zijn Russische vrouw en twee kinderen een armoedig leven leidt in Dallas. Hij heeft een baantje in de School Book Depository, een distributiecentrum voor schoolboeken, gelegen aan de route van de presidentiële colonne. Vanuit een hoekraam op de zesde verdieping van dat gebouw schoot hij met drie kogels John F. Kennedy in koelen bloede dood. Tenminste, dat is tot op de dag van vandaag de officiële lezing. Maar Oswald zelf ontkent de president te hebben vermoord. Als een journalist hem de avond van de moord in de gang van het politiebureau in Dallas op de man af vraagt of hij de president heeft vermoord, kijkt Oswald verbaasd en werpt hij direct die beschuldiging van zich af. Hij is aangehouden voor de moord op politieagent J.D. Tippit, die om 13.16 uur bij zijn dienstwagen op straat werd doodgeschoten, een delict dat hij overigens eveneens ontkent. Tegen de pers in de volle hal zegt Oswald op de avond van zijn arrestatie: 'Ik word ervan beschuldigd een politieman vermoord te hebben. Ik weet niets meer dan dat en ik zou graag willen dat iemand zich meldt om mij juridisch bij te staan.' Als een reporter hem vraagt: 'Hebt u de president vermoord?'

schrikt Oswald en antwoordt: 'Nee, dat is mij niet ten laste gelegd. Sterker nog, niemand heeft me dat tot nu toe gezegd, de eerste keer dat ik daarvan hoorde was toen krantenjournalisten in de hal mij die vraag stelden. Ik heb het niet gedaan, ik heb het niet gedaan, ik heb niemand neergeschoten.'

Eén van die krantenjournalisten, politiek verslaggever Seth Kantor van *The Scripps-Howard Newspapers*, hoorde hem eerder die avond zeggen: *'I'm just a patsy'*, *ik ben slechts een handige zondebok*. Een opmerkelijke woordkeuze in meerdere opzichten. Ten eerste omdat de term 'patsy' in die tijd vooral in gebruik is bij de maffia. Ten tweede vanwege het vermeende motief dat Oswald na diens dood door vrienden, familie, autoriteiten en de Warren Commission is toebedeeld. Oswald zou een mislukkeling zijn die door het doodschieten van de president toch als belangrijk man in de geschiedenisboeken terecht wilde komen. Waarom dan deze ontkenningen en daarbij bovendien de opmerkelijke toevoeging dat hij als zondebok werd gebruikt, terwijl dit in zijn hoofd zijn moment van eer en glorie zou moeten zijn? Waarom de moord niet trots opeisen en uitleggen dat hij het voor volk en vaderland had gedaan? Is Oswald wel de enige en echte dader of had hij iets te verbergen?

Lee Harvey Oswald wordt dat weekend twaalf uur lang door de politie verhoord, in aanwezigheid van de FBI. Die verhoren zijn echter niet opgenomen, evenmin zijn er officiële verslagen van. Wat hij daar dus allemaal heeft gezegd, blijft onduidelijk. Twee dagen na de moord op Kennedy, op zondag 24 november, als Oswald overgeplaatst zal worden naar een gevangenis, gebeurt er in de parkeerkelder van het politiebureau in Dallas iets wat de natie die week voor de tweede keer schokt. Lee Harvey Oswald wordt, als hij bijna bij de uitgang is, voor de live registrerende televisiecamera's in zijn buik geschoten door een

naar voren stappende man. Die wordt direct overmeesterd; het blijkt om nachtclubeigenaar Jacob Rubinstein te gaan, beter bekend als Jack Ruby. Hij zou Oswald hebben neergeschoten om Jackie Kennedy een proces te besparen, is zijn eerste verklaring. Maar later, in maart 1965, zegt hij tegen de pers, geflankeerd door zijn advocaten: 'De wereld zal nooit de ware feiten te weten krijgen van wat er is gebeurd, mijn motief' omdat 'mensen op invloedrijke posities dat niet willen'.

Ruby wordt veroordeeld, maar het proces moet vanwege fouten opnieuw. Dat komt er alleen niet van, want een maand voordat dit zou starten overlijdt Ruby in januari 1967 aan een longontsteking en kanker die zich ineens agressief ontwikkelden in zijn lever, longen en hersenen. Op zijn sterfbed verklaarde Ruby tegenover zijn broer, die daartoe een bandrecorder het ziekenhuis binnensmokkelde, alleen te hebben gehandeld als vergelding voor de moord op Kennedy en dat hij Oswald voordien niet kende.

Intussen had de Warren Commission in 1964, onder leiding van de vooraanstaande en onbetwiste republikeinse opperrechter Earl Warren, namens de Amerikaanse overheid de moord op de president al onderzocht. De commissie wordt direct na de moord aangesteld door de nieuwe president Lyndon B. Johnson. Binnen tien maanden roepen zij 552 getuigen op die worden gehoord en schrijven ze een lijvig rapport van 888 pagina's, aangevuld met 26 dikke boekwerken onder meer bestaande uit alle getuigenverklaringen en foto's van bewijsmateriaal, in totaal 26.000 bladzijden. De belangrijkste conclusie is dat Lee Harvey Oswald drie schoten afvuurde vanuit het raam op de zesde verdieping van de Texas School Book Depository, waarvan één schot miste. Alle verwondingen zijn dus door twee kogels veroorzaakt en Oswald handelde alleen. *Case closed*,

opgelost zou je zeggen. Want om tegen zulk diepgravend onderzoek door een commissie van wijze mannen iets in te brengen, moet je wel van heel goeden huize komen.

Toch komt die kritiek op het onderzoek al snel. Zo staan deskundigen en onderzoekers die het Warren Report bestuderen versteld van de hiaten en onbeantwoorde vragen in het onderzoek en duiken er in de media talloze ooggetuigen op met een ander verhaal, maar zij werden door de commissie niet gehoord. De kritiek blijft aanhouden, onder meer gevoed door een onderzoek door openbaar aanklager en *crimefighter* Jim Garrison in New Orleans, die er zeker van is dat er sprake was van een samenzwering in zijn stad om president Kennedy te vermoorden. Dat proces loopt op niets uit, maar als op 6 maart 1975 het Amerikaanse publiek voor het eerst beelden krijgt te zien van de aanslag op hun president, wordt de roep om een nieuw onderzoek groter dan ooit. Op de beelden van de zogeheten Zapruder-film (een 8mm-film, gemaakt door amateurfilmer Abraham Zapruder) is namelijk te zien hoe de kogels Kennedy raken en hoe een deel van zijn schedel naar achteren toe wordt weggeslagen, terug in de richting waar de kogel van Oswald vandaan kwam in plaats van wat je zou mogen verwachten: naar voren, met de kogel mee. Daarom wordt er in 1976 een parlementaire commissie in het leven geroepen, die drie jaar lang diepgravend onderzoek zal doen. In 1979 komt deze House Select Committee on Assassinations (HSCA) met hun bevindingen. De belangrijkste conclusie: Oswald handelde niet alleen. Kennedy werd behalve van achteren ook van voren beschoten, door een onbekende schutter op een grasheuvel die de 'Grassy Knoll' is gaan heten. Een complot dus. Een samenzwering. Woorden die tegenwoordig een negatieve connotatie hebben, maar die hier als feit worden gepresenteerd door een parlementaire onderzoekscommissie van het Amerikaanse Huis

van Afgevaardigden. Eén van de getuigen die deze commissie achter gesloten deuren onder ede heeft gehoord is de Nederlandse journalist Willem Oltmans. En die vertelt de commissie een even bizar als krankzinnig verhaal over iemand die aan hem bekend heeft betrokken te zijn geweest bij de moord op president Kennedy. Beknopte versie in zijn eigen woorden: 'Ik heb een zeer belangrijke persoon (…) gevonden en ook na zijn bekentenis, zou je kunnen zeggen, mee naar Nederland weten te krijgen. Dat is een soort vlucht van deze persoon geweest.'

Ik kom uitgebreid terug op het verhaal van deze man en het diepgravende onderzoek van Willem Oltmans naar de moord op John F. Kennedy. Maar het is eerst zaak om de vermaarde en kleurrijke journalist Oltmans te introduceren, zodat we goed de achtergronden begrijpen van zijn onderzoek naar de moord en zijn beslissingen daarbij.

2

WILLEM OLTMANS

Het leven van Willem Oltmans is in de eerste plaats minutieus vastgelegd door Willem Oltmans zelf, die sinds zijn negende tot aan zijn dood zeventig jaar lang een dagboek bijhield. Deze dagboeken, verzameld in tientallen groene mappen, worden bewaard in de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag. Het zijn niet alleen verslagen van zijn dagelijkse afspraken en activiteiten, maar ook van zijn denktrant, zijn visies op de wereldpolitiek en meer persoonlijke dingen zoals zijn relaties en seksuele escapades. Ook het onderzoek dat hij dertien jaar lang doet naar de moord op Kennedy houdt hij nauwgezet bij.

Willem Leonard Oltmans wordt op 10 juni 1925 geboren in Huizen als de zoon van Antonie Cornelis Oltmans en Alexandrine van der Woude. Zijn vader is een gefortuneerd zakenman en ook zijn moeder komt uit een goed bemiddelde industriële familie. Oltmans groeit met zijn twee broers op in landhuis De Horst in Bosch en Duin, Utrecht. Oltmans krijgt in zijn kindertijd bijlessen Duits van Gertrude Bühring Boekhoudt, die later in de jaren vijftig op Paleis Soestdijk aangesteld zal worden als gouvernante van Beatrix en de andere prinsessen. Waar hij met zijn moeder een uiterst gecompliceerde relatie heeft (zij zou hem nooit liefdevol hebben aangeraakt), blijft Bühring Boekhoudt haar leven lang Oltmans' belangrijkste ver-

trouwelinge. Hij volgt middelbaar onderwijs op het Baarnsch Lyceum waarna hij in 1946 toegelaten wordt tot het net nieuw opgerichte Nyenrode, dan nog op een tijdelijke locatie in de bossen van Vierhouten, waar hij wordt opgeleid tot diplomaat.

Twee jaar later vertrekt hij naar de Verenigde Staten om er Political Science and International Relations te studeren aan de prestigieuze Yale-universiteit in New Haven, Connecticut, net boven New York. Hier begint Oltmans op 23-jarige leeftijd en op afstand van zijn achtergrond en vaderland zijn eigenzinnige visies te ontwikkelen die hem later niet altijd in dank worden afgenomen. Zoals bijvoorbeeld over de politionele acties van Nederland in voormalig Nederlands-Indië. Later zegt hij daarover: 'In Yale begon ik in te zien dat ik deel uitmaakte van een club van westerse onderdrukkers'. Hij maakt echter, net als op Nyenrode, zijn studie niet af en keert in 1950 gedesillusioneerd terug naar Nederland. Uit zijn dagboeken blijkt dat hij met zijn identiteit worstelt en met name moeite heeft om zijn homoseksualiteit te accepteren. Oltmans besluit op zowel persoonlijk als professioneel vlak het roer drastisch om te gooien. Hij gaat aan de slag als journalist op de buitenlandredactie van het *Algemeen Handelsblad*, waar hij wordt voorgedragen door zijn oude Nyenrode-studievriend Henk Hofland. Daarna volgt een correspondentschap bij het Amerikaanse persbureau United Press. Hij start in die jaren bovendien een serieuze relatie met Josephine Anna Friederike (Frieda) Westerman (latere trouwnaam Bieling), een KLM-grondstewardess met wie hij zeven jaar later, op 19 december 1957, in New York trouwt. Dit huwelijk is echter een kort leven beschoren als Frieda bij een onverwacht vroege thuiskomst Oltmans in bed aantreft met een andere man. Te midden van dit tumultueuze privéleven maakt Oltmans in die periode een professionele journalistieke keuze die hem landelijk bekend zal maken en zijn leven ingrijpend doet veranderen.